

INTERJÚ KURDI VIKTORRAL, A MAVÍZ ELNÖKÉVEL

Kurdi Viktor, a Bácsvíz Zrt. vezérigazgatója tavaly szeptember óta ismét a MaVíz elnöke. Így joggal kíváncsiak lehettünk arra, hogyan látja az ágazat jelenét, jövőjét, miként tud hozzájárulni a szövetség, az ágazat kiegyensúlyozott, eredményesebb vagy legalább megnyugtatóbb működéséhez.

VízműPanoráma: Kezdjük a legfontosabbal: merre tart az ágazat, mire kell még számítanunk?

Kurdi Viktor: Bár igyekszem, igyekszünk beszélni abba, mi lesz velünk, de nem én, nem az elnökség és nem is az egész MaVíz, hanem alapvetően az országos nagypolitika határozza meg a víziközmű-szolgáltatás jövőjét, így annak részeként a szolgáltató cégek jövőjét is. Én azt látom, hogy az a pálya, amire kerültünk, rendelkezik jó pár pozitívummal, de a működési feltételeket tekintve hosszú távon fenntarthatatlan. A változások a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvénnyel kezdődtek 2011 végén, érdemben 2012-ben. Ezt sokan vártuk, főleg azt, hogy egyértelmű, rendezett keretek közé kerüljön a víziközmű-szolgáltatás, törvényi erővel megteremtve annak feltételeit is.

Nem is volt komoly gond 2013-ig, bár a vízdíjak befagyasztása már ekkor is problémát okozott néhány cégnek. A valódi nehézségek azonban a közműadó bevezetésével, majd a rezsielőirányozással jelentkeztek. Akkor azt gondoltuk, hogy rövid időn belül csődöt jelent jó pár cég. Nos, ezek a csődök ugyan nem következtek be, de gazdálkodási szempontból beszűkült minden szolgáltató mozgásterét. Úgy is mondhatnám, krízishelyzetbe került majd minden cég, és megmaradt a kérdés, meddig lehet működőképes az ágazat ilyen feltételekkel. Persze igaz az is, hogy a vízművek különböző helyzetben voltak és vannak. Ott, ahol a tulajdonosok elvárták a profitmaximalizálását – ami ugye mai szemmel nézve milyen csúnya dolog –, nincs is akkora gond. Viszont ahol inkább elhitték, hogy a szolgáltatásnak nonprofitnak kell lennie, ott mára elfogytak a tartalékok – ha voltak egyáltalán –, ma már ezek a cégek tervezetten is csak veszteségesek lehetnek.

VP: Igen. Az alapvető szolgáltatási, működési szabályok változása együtt járt a vízművállalatok működési feltételeinek változásával (mégpedig inkább szűkülésével), de történt még egy lényeges dolog, az integráció. Ezt hogyan látja? Beváltotta a hozzáfűzött reményeket? Lesz még folytatás?

K. V.: Én azt gondolom, hogy az integráció tekintetében pont jó helyen állunk, és szakmai szempontból feltétlenül hasznos volt ennek végigvitele. Határozottan állítom, eléreztünk oda, hogy a mai napon határozatlan időre működési engedélyt kapott víziközmű-szolgáltató cégek mindegyike rendelkezik azzal a kompetenciával és működési feltételrendszerrel, amit a jogszabályok megkövetelnek. Sőt többel is, mert ne feledjük, a víziközmű-szolgáltatás mindig is egy „apáról fiúra szálló” szakma is volt, amin azt értem, hogy a szakmai tudás, a szakmaszeretet évtizedekig érlelte a cégeknél a hivatástudatot. Most ezek a tudások, tapasztalatok és szándékok is koncentráltak, túlmutatva a jogszabályok által megkövetelt szolgáltatáson. Én ezt nagyon nagy értéknek tartom.

VP: A nagy változások viszont mindig nagy sérelmekkel is járnak. Hogyan néz ki ez a talpon maradt szolgáltatóknál?

K. V.: Az integráció a talpon maradt szolgáltatókat nem sértette, hanem erősítette. A működési feltételek nehezebbé válása, a talpon maradás, a működőképesség megtartása viszont feszültségeket teremtett, ami a szövetség életében is megjelenik.

VP: Hogyan értsük ezt?

K. V.: Egész egyszerűen arról van szó, hogy a

szövetségben lévő cégeknek mások és mások az érdekei (és tegyük hozzá, pénzügyi képességei). Nagyjából négy tömbbe tartoznak. Van az önkormányzati tulajdonú vidéki cégek, az önkormányzati tulajdonú két fővárosi cég, az öt regionális szolgáltató és végül, de nem utolsósorban a vízipari cégek. Ezek a csoportok helyzetüknél, lehetőségeiknél fogva sok tekintetben másként látják a világot.

VP: Akkor egyszerű a dolog: a szövetséget az érdekezésség szintjén, mondhatnánk, ilyen „érdekmélységig” kell és érdemes működtetni, és ami már elágazik, ahhoz nem kéne, hogy köze legyen a szövetségnek.

K. V.: Igen, ez szépen hangzik, de nézzük például a díjkérdést. Az egyik tömbnek pont jó úgy, ahogy most van, a másik azt mondja, hogy ha már egyszer eldöntött a kérdés jogszabály által, akkor így vagy úgy kellene működni. Most akkor egy érdekérvényesítő szervezetnek ne legyen köze éppen a díjkérdéshez?

VP: De, legyen. Olyan megoldást kell találni, sugallni, támogatni, a döntéshozókat olyan irányba kell befolyásolni (érdeket érvényesíteni), hogy az lehetőleg mindenkinek, de legalább a többségnek elfogadható legyen. Amúgy hol tart a dolog, lesz díjmegállapítás a közeljövőben?

K. V.: Nem tudom, nem tőlünk függ, és nincs is információ. Ha belegondolunk, ahhoz, hogy a szolgáltatás költségei rendelkezésre álljanak – és itt nagyon fontos megjegyezni, a mai összes árbevétel nem fedezi az összes költséget –, egy olyan átlagdíjnak kéne megjelennie, ami még magasabb is a mai súlyozott átlagdíjknál. Ez azonban nyilvánvalóan vállalhatatlan, mert annak a felhasználónak, akinek az átlagnál alacsonyabb volt a díja, ez díjemelést jelentene. Talán a tömbösített díjszabás az, ami megoldást hozhat, akár úgy is, hogy az alapdíjba belekerülne egy minimális, szociális célzatú fogyasztás is, mert a költségek fedezete így megteremthető lenne a többlet fogyasztók díjbefizetésével. De akkor még ott van a kérdés: milyen szinten történjen ez? Úgy, ahogy a jelenleg érvényes jogszabály mondja ki szolgáltatóként, vagy ahogy néhány politikus mondta, országosan?

K. V.: Nyilvánvaló – mint ahogy ez már akkor is elhangzott –, hogy újra kell tárgyalnunk a kérdéseket.

VP: Ugyanezeket? Akkor sem fogják elfogadni!

K. V.: Tulajdonképpen nem arról szól az elutasítás, hogy a stratégiai célokkal lenne baj, mert senki sem vonta kétségbe, hogy a stratégiai célok, az érdekérvényesítés, a tudásmegosztás, a többirányú együttműködés, az oktatás-képzés és a társadalmi elfogadottság elérése, erősítése az, amit célul kell kitűznünk. A célok eléréséhez kapcsolódó megvalósítási terv (ahogy a tanácsadó cég nevezte, implementációs terv), még inkább annak módja és költségvonzatai estek kifogás alá. Ez bizony azt mondhatja velem, hogy ezeket felül kell vizsgálnunk, és a helyzethez, a képességeinkhez és az elvárható eredményekhez igazítva azokat módosítani kell. Egy a valóság, képességeinken nyugvó, reális, mondhatnám, sze-

rényebb tervre van szükségünk. Ennek elkészítéséhez figyelembe vesszük az elhangzott véleményeket és módosítási szándékokat, de nyitottak vagyunk új észrevételek, javaslatok befogadására is.

VP: Most akkor nincs is stratégiánk?

K. V.: Mint már mondtam, nem a stratégia a kérdés. Mert nincs új a nap alatt, az előbb felsorolt stratégiai célok nagyjából 25 éve változatlanok, csak a hangsúlyok és főleg a célok eléréséhez vezető módszerek, az igénybe vett eszközök változtak. Arra gondolok, hogy a vksztv. megszületése előtt mondjuk 5-10 évvel egészen mást jelentett az érdekérvényesítés, mint most. Szinte nem is volt szerepe a kérdésnek. Most viszont a szolgáltatás és a cégek sorsa múlhat ezen. Ha pedig így van, az érdekérvényesítéshez érvekre, adatokra támaszkodó érvekre van szükségünk. Ezt szolgálná a VSZA, ami annyi ellenérzést váltott ki. Lehet, hogy másként kell az adatokat gyűjteni, de az bizonyos, hogy a szövetség talán legfontosabb funkcióját nem lesz képes ellátni nélkülük.

VP: A közgyűlésen nagyon élesen vetődött fel a vízipari tagszervezetek szerepe, bebeszolásuk a szolgáltató cégek életébe. Kölcsönösen elhangzott még az is, hogy lehet, nincs is szükség a szolgáltatóknak arra, hogy egy szövetség-

ben legyenek a beszállítókkal, mint ahogy az is, hogy tulajdonképpen a vízipar is meg lehet a szövetség nélkül. Hogyan látja ezt a kérdést?

K. V.: Én azt gondolom, hogy a vízipar részvétele a szövetségben értéket jelent. Sokszor ők azok, akik az új műszaki megoldásokat hozzák, ajánlják egymással is vetekedve. Ez előreviszi az ágazatot. Az történt, hogy 2015-re a vízműveknél elfogyott a pénz, és ezt a beszállítók is megsínylették. Annak érdekében, hogy az egyes cégek megtarthassák pozíciójukat, az eddigieknél is markánsabban léptek fel, ami visszahat a szövetség működésére is. Ezt is tudva én úgy látom, hogy a részvételüket a kölcsönös érdekek alapján nagyjából a mai szinten kell megtartani. Ezt tartalmazza, illetve tartalmazni fogja az alapszabály és a választási szabályzat módosítása is.

VP: A közgyűlésen nagyon komoly vélemények hangzottak el arról, mi a megfelelő működési formája (inkább szintje) a szövetség működésének. Maradjon-e az a „klubjellegű” forma, ami most érvényes, vagy mint azt az előterjesztések szorgalmazták, váljunk-e „profli” szervezetté?

K. V.: Én is nagyon komolyan azt tartom, hogy ha akarunk valamit, az befektetést igényel. Vagyis többletráfordítást energiában, szerep és felelősség vállalásában és bizony pénzben is.

Ha minden változatlan marad, mi is ott maradunk, abban a krízishelyzetben, ahol 2013 óta vagyunk, és nem fogunk egyről a kettőre jutni. Azt mondom, hogy ami felett eljárt az idő, azt ki kell dobni, és helyette újat, hasznosabbat, hatékonyabbat kell kitalálni, bevezetni. Az sem igaz, hogy érdekérvényesítő tevékenységünkkel nem értünk el semmit. Azok, akik ezt állítják, nézzék csak meg az 58-as kormányrendelet legutóbbi módosítását: 80 százalékban a mi javaslatainkat tartalmazza, melyek hozadéka (pénzügyi szempontból is!) igen jelentős. Amikor újra elvállaltam az elnökséget, „arra szerződtem”, hogy előbbre jussunk.

VP: Igen, a hatékonyság. Mitől lesz hatékonyabb maga a munka? Úgy is kérdezhetnénk, ki dolgozzon? A bizottsági tagok vagy a titkárság szakemberei?

K. V.: Igen, ez egy régóta visszatérő kérdés. A bizottságokban, a többi testületben lévő tagok személyes, szakmai vagy társadalmi elhivatottságból fakadóan végzik a munkájukat – amikor ráérnek, vagyis a saját cégükönél végzett munkájuk ezt lehetővé teszi. És ez így természetes. Éppen ezért – és azért, hogy az érdemi szakmai álláspontokat érvényre tudjuk juttatni – arra van szükség, hogy a titkárság szakreferensei

Az utóbbihoz hozzá kellene tartoznia valamilyen díjkiegyenlítő funkciót ellátó megoldásnak, ami feltehetően sokunknak nem tetszene olyan nagyon.

Ebben a nehéz helyzetben a politikának olyan megoldást kell találnia, ami a víziközmű-szolgáltatás hosszú távú fenntarthatóságát is biztosítja. Egy bizonyos, ez utóbbiban szakmai oldalról partnerek leszünk – ha rajtunk múlik!

VP: Jól érzékeljük, hogy a legnagyobb problémának az ágazat finanszírozhatóságának kérdését tartja?

K. V.: Igen, feltétlenül, és ezt a finanszírozhatatlanságot rövid távon sem lehet mással kiváltani, mert az a felhasználóknál fog megjelenni a szolgáltatás színvonalának csökkenésében, néhol ellehetetlenülésében. Már most érzékelhető, hogy befagyott a cégeknél a fejlesztés, de általánosabban tekintve a fejlődés is megállt. A szövetség ezt látja, és a döntéshozók sem fogják tudni megkerülni a kérdést.

VP: Decemberben volt egy közgyűlésünk, ahol nem kapott támogatást sem az új stratégia, sem a Víziközmű Szakmai Adatbank, sem az alapszabály-módosítás, és az idei költségvetést is csak megkötésekkel fogadták el. Mit tesz az elnökség, az elnök ebben a helyzetben?

profi módon végezzék a dolgukat. Hatalmas szerepük van a döntések előkészítésében és végrehajtásában. Hiába gondol bárki bármi fontosat, érdemlegeset, ha az csupán a bizottsági ülések jegyzőkönyvében marad. Márpedig az érdekérvényesítő képességnek és a tudásmegosztásnak nem ez az útja!

VP: Lehet, furcsa kérdés, de mit kell érteni a MaVíz érdekérvényesítő képességén?

K. V.: Egyértelműen a tagvállalatok érdekéről, érdekérvényesítéséről van szó. Még ha ki is hagyjuk most azt a szándékot, hogy a szakmaiság érvényre juttatása a politikában mit is jelent, akkor is igaz, hogy a tagvállalatok érdekeinek érvényesítése a normális működést, ezen keresztül a minőségi szolgáltatást jelenti az én szememben. És akkor ez mind a húszezer vízműves dolgozó érdekét, de még ezt megelőzően a felhasználók érdekét is szolgálja.

VP: Azt is olvastuk a stratégiában leírt jövő-képében, hogy a szövetségnek széles körben ismert és elismert szervezetté kell válnia. Mi nek az elismerés, hiszen a MaVíznek egyetlen fogyasztója sincs. Hogyan kell ezt érteni?

K. V.: Igen, ez lehet, hogy pontatlan megközelítés. Valójában arról van szó, hogy a víziközmű-szolgáltatásnak kell elfogadottabbá válnia, és ezt országosan a MaVíz képes megjeleníteni – persze akkor, ha megteremthetők ennek a feltételei. Ez egy nagyon igényes kommunikációs feladat, de az összes szolgáltató profitálhat abból, ha a víziközmű-szolgáltatás pozitív vonatkozásai megjelenhetnek az országos médiában. De ehhez is pénz szükséges.

VP: Utolsó kérdés, amit igyekszünk mindenkítől megkérdezni. Mit jelent nekünk, vízműveseknek a globális éghajlatváltozás?

K. V.: Azt, hogy fel kell készülnünk rá! A változások éppúgy érinteni fogják a vízellátást, mint a

szennyvízelvezetés és -tisztítást. A hóhullámok vízminőségi gondokat okoznak, a szélsőséges csapadékjárás pedig a csatornaszolgáltatás mellett a vízbázisvédelem és a felelős vízkészlet-gazdálkodás jelentőségét erősíti. Azt hiszem, ott, ahol odafigyelnek erre a vízbiztonsági tervek készítésénél és alkalmazásánál, már a megelőzési és a megfelelő elhárítási eljárásokat is figyelembe vették. Idetartozik még, hogy mint nagy energiafelhasználóknak keresnünk kell a megújuló, környezetkímélő energiaellátás mind szélesebb körben való alkalmazását, és nem csupán költségkímélési okokból. Jó példa utóbbira a napelemek és a biogáz-hasznosítás szorgalmazása a víziközmű-szolgáltatóknál.

VP: Köszönjük szépen.

A KÖZGYŰLÉSRŐL

A MaVíz közgyűlése – mint legfőbb döntéshozó szerv – a szolgáltatók (többnyire) első számú vezetőiből (8500 leadható szavazattal) és a vízipar cégvezetőiből áll (1500 leadható szavazattal). A december 9-re összehívott közgyűlésen 25 üzelmeltető és 13 vízipari tagszervezet képviselője jelent meg, így a közgyűlés határozatképes volt.

ZSEBŐK LAJOS
főszerkesztő

Új helyzet van

Az első napirendi pontban mindenki elfogadta az elnökség 2015. évi munkájáról szóló beszámolót. Köszöntötték a MaVíz korábbi elnökét, Winkler Tamást, és megköszönték a szövetségben végzett munkáját. A közgyűlést levezető Kurdi Viktor MaVíz-elnök megjegyzései az első napirendi pont zárásakor, miszerint „nem mindegy, hogy a szövetség milyen úton megy tovább”, illetve hogy „az a legfontosabb, hogy a szövetség maradjon egyben” már előre jelezték, új helyzet van.

Ez az új helyzet abban nyilvánult meg, hogy éles vita bontakozott ki a MaVíz új stratégiájáról, illetve a stratégiamegvalósítási (implementációs) tervében foglaltakról, az alapszabály módosításáról, a 2016. évi költségvetés tervezetéről és főleg az ezekben megjelenő kérdésekről, így a bevezetni tervezett Víziközmű Szakmai Adatbankról (VSZA), a Vízipari Tagozat súlyáról, szerepéről, a célokról, illetve az ezekre elkölthető forintokról.

A közgyűlés résztvevői

Érdemes itt megállni, mert a közgyűlés napirendjére vett kérdések mögött hatalmas változások és ebből következően hatalmas gondok és feszültségek rejlenek. Alapvetően más a helyzetünk, hiszen a működés módját, feltételeit illetően szinte minden megváltozott a vízművek életében. Nézzük csak:

- Alig negyven cég van a korábbi négyszáz helyett;
- Teljesen eltűntek a kis szolgáltatók;
- Reánk szakadt egy rendkívül erős szabályozottság;
- Kaptunk egy mindent ellenőrző-jóváhagyó hivatalt;
- Kemény pénzelvonás történik (díjbefagyasztás, közműadó, rezsicsökkentés), ami sok cégnél gazdálkodási nehézséget okoz;
- A politikai szándékok sodrása (a többi közüzemi szolgáltatóval való egy kalap alá vétel, ellenségek festése);
- Az érdemi döntések koncentráltan, és nem helyben születnek. – Ez utóbbi abban nyilvánul meg, hogy az eddig szakmai szempontból könnyebben befolyásolható, önkormányzati szintű döntések feljebb kerültek, mindinkább politikaiakká váltak; – Másrészt abban, hogy a szakmai szemlélet nem jelenik meg elégséges súllyal a szabályok kialakításában.

E körülmények azt vonták magukkal, hogy sokkal nehezebb lett a vízművek élete, és míg az érdekérvényesítés korábban inkább csak egy szólam volt, addig ma a legkeményebb valósággá vált, fontossága felértékelődött, lehetőségei pedig inkább szűkültek. Az érdekérvényesítés mostanra vált igazán lényegessé, és nyilvánvaló feszültséget okoz a szövetségben.